EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.5.2015
COM(2015) 275 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2015

in mnenje Sveta o programu Finske za stabilnost za leto 2015

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2015

in mnenje Sveta o programu Finske za stabilnost za leto 2015

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1], zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2], zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije[3],

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta[4],

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast *Evropa 2020*, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik. Strategija se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic. Skupaj tvorita „integrirane smernice“ in države članice so bile pozvane, naj jih upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

---

1 UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
2 UL L 306, 23.11.2011, str. 25.
3 COM(2015) 275.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(3) Svet je 8. julija 2014 sprejel priporočilo v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2014 in dal mnenje o dopolnjenem programu Finske za stabilnost za leto 2014. Komisija je 28. novembra 2014 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Finske za leto 2015[5] v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013[6].

(4) Komisija je 28. novembra 2014 sprejela letni pregled rasti[7], ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2015. Komisija je isti dan na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja[8], v katerem je Finsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljeni pregled.

(5) Evropski svet je 18. decembra 2014 potrdil prednostne naloge za spodbujanje naložb, pospeševanje strukturnih reform ter prizadevanje za odgovorno in rasti prijazno konsolidacijo javnih financ.

(6) Komisija je 26. februarja 2015 objavila poročilo o državi za Finsko za leto 2015[9]. V njem je bil ocenjen napredek Finske pri izvajanju priporočil za posamezne države, sprejetih 8. julija 2014. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Finskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni ukrepi politike in spremljanje. Pozornost je treba posvetiti zlasti tveganjem, povezanim s šibko izvozno uspešnostjo v razmerah industrijskega prestrukturiranja. Čeprav se je krčenje deležev na izvoznih trgih in elektronske industrije večinoma zaustavilo, raven naložb ostaja nizka, potencialna rast pa se je zmanjšala. Dolg zasebnega sektorja se je stabiliziral in trenutno ne vzbuja zaskrbljenosti, vendar je razmeroma visok, zato ga je treba pozorno spremljati.

(7) Finska je 2. aprila 2015 predložila nacionalni program reform za leto 2015 in program za stabilnost za leto 2015. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(8) Za Finsko trenutno velja [korektivni] del Pakta za stabilnost in rast po sprejetju sklepa Sveta v skladu s členom 125(6) PDEU z dne [XX]. V programu za stabilnost za leto 2015, ki temelji na predpostavki nespremenjene politike in zajema obdobje 2014–2019, je predvideno nadaljnje povečanje nominalnega primanjkljaja, ki se je v letu 2014 povečal na 3,2 % BDP in s tem presegel referenčno vrednost 3 % BDP, in sicer na 3,4 % BDP v letu 2015, preden se bo postopoma zmanjšal na 3,1 % BDP v letu 2017 in na 2,5 % BDP v letu 2019. V skladu s programom za stabilnost za leto 2015 naj bi se delež javnega dolga v BDP v obdobju napovedi programa povečal in do leta 2019 dosegel 67,8 %. Srednjeročni cilj, tj. strukturni primanjkljaj v višini 0,5 % BDP, ne bo dosežen do konca programskega obdobja. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je verjeten. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2015 naj bi se Finski obetal primanjkljaj sektorja država v višini 3,3 % BDP v letu 2015 in 3,2 % BDP v letu 2016, delež javnega dolga v BDP pa naj bi se do leta 2016 po napovedih povečal na 64,4 % BDP. Komisija je 13. maja 2015 objavila poročilo v skladu s členom 126(3) Pogodbe s sklepom, da merili glede primanjkljaja in dolga nista veljali za izpolnjeni. Program za stabilnost zagotavlja, da bo čezmerni primanjkljaj pravočasno in trajno odpravljen

[5] C(2014) 8815 final.
[6] UL L 140, 27.5.2013, str. 11.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 45 final z dne 26.2.2015.

do leta 201X. Zato bodo potrebni nadaljnji ukrepi. Svet na podlagi ocene programa za stabilnost in ob upoštevanju pomladanske napovedi Komisije iz leta 2015 meni, da obstaja tveganje, da Finska ne bo izpolnjevala določb Pakta za stabilnost in rast. Čeprav je država dosegla določen napredek pri izvajanju upravnih reform, bi bilo mogoče učinkovitost finskega javnega sektorja še izboljšati, zlasti na področjih, ki jim v prihodnosti grozi stroškovni pritisk zaradi staranja prebivalstva. Socialni partnerji so jeseni 2014 dosegli dogovor o vsebini pokojninske reforme, vendar je slednjo treba še sprejeti. Povečanje udeležbe starejših delavcev na trgu dela je bistvenega pomena glede na vrzel v fiskalni vzdržnosti ter načrtovano zvišanje zakonsko določene upokojitvene starosti. Glavna razloga za zgodnji izstop s trga dela sta zlasti invalidnost in daljše obdobje izplačevanja nadomestil za brezposelnost za starejše delavce. Vladni predlog zakona o reformi socialnih in zdravstvenih storitev je bil predložen parlamentu decembra 2014, vendar do parlamentarnih volitev aprila 2015 ni bila sprejeta nobena rešitev za uravnoteženje upravnega modela velikih občinskih koalicij z avtonomijo posameznih občin, zagotovljeno z ustavo, zato je predlog zakona zapadel. Finske občine so relativno majhne, vendar izvajajo precej obsežne naloge v primerjavi s tistimi v drugih evropskih državah. Reforma strukture občin poteka z nekaj zamude in občine izvajajo raziskave o pozitivnih učinkih združitev. V skladu z nacionalnim programom reform za leto 2015 bi bil nov zakonodajni predlog lahko predložen parlamentu do konca leta 2016.

(9) Zaradi staranja in upadanja delovno sposobnega prebivalstva je pomembno, da ima trg dela dostop do vse potencialne delovne sile. Finska je glede tega dosegla nekaj napredka in sprejela več ukrepov, vključno z boljšo organizacijo subvencioniranja plač, s posebnim poudarkom na starejših, in javne službe za zaposlovanje. Stopnja brezposelnosti je leta 2014 znašala 8,7 % in narašča, zlasti med mladimi in starejšimi delavci. Dogovor o zmernosti plač iz leta 2013 podpira ponovno vzpostavitev stroškovne in izvozne konkurenčnosti prek nižje rasti stroškov dela na enoto.

(10) Finska je dosegla nekaj napredka pri krepitvi svojih zmogljivosti za zagotavljanje inovativnih proizvodov. Vlada izvaja celovito reformo raziskovalnih zavodov in financiranja raziskav. Programi politik za čisto tehnologijo, biotehnologijo in digitalizacijo so obetavni, vendar razmeroma majhnega obsega. Čeprav so naložbe v raziskave in razvoj med najvišjimi v EU, se Finska še vedno sooča z izzivi pri njihovem pretvarjanju v uspešne izvozne proizvode in storitve. Vlada si prizadeva za večjo enostavnost in učinkovitost sistemov za podporo podjetjem, povečanje financiranja za zagonska podjetja in spodbujanje njihove internacionalizacije. Kljub temu naložbe na Finskem ostajajo nizke, težave z izvozom se nadaljujejo in zaposlenost je upadla. Potrebna so tudi prizadevanja za krepitev konkurence na proizvodnem in storitvenem trgu, zlasti v maloprodajnem sektorju, ki je še vedno zelo koncentriran.

(11) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo finske ekonomske politike in jo objavila v poročilu o državi za leto 2015. Prav tako je ocenila program za stabilnost in nacionalni program reform ter ukrepanje po priporočilih, ki jih je Finska prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Finskem, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami EU. Priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih 1 do 4 spodaj.

(12) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program Finske za stabilnost, njegovo mnenje[10] pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj.

(13) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih 2 in 3 spodaj.

(14) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro. Finska bi morala zagotoviti tudi popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Finska v obdobju 2015–2016 ukrepa, tako da:

1. Zagotovi, da se čezmerni primanjkljaj pravočasno in trajno zniža pod 3 % BDP do [XX] v skladu z obveznostmi Finske na podlagi člena 126 PDEU. Nadaljuje prizadevanja za zmanjšanje vrzeli v fiskalni vzdržnosti in okrepi pogoje za rast.

2. Sprejme dogovorjeno pokojninsko reformo in postopoma odpravi možnosti predčasnega izstopa s trga dela. Zagotovi učinkovito načrtovanje in izvajanje upravnih reform v zvezi s strukturo občin ter socialnih in zdravstvenih storitev, da se poveča produktivnost in stroškovna učinkovitost pri zagotavljanju javnih storitev, ob tem pa zagotovi njihova kakovost.

3. Si prizadeva za izboljšanje zaposljivosti mladih, starejših in dolgotrajno brezposelnih, s posebnim poudarkom na razvoju znanj in spretnosti, ki se zahtevajo za delovna mesta. V posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalno prakso zagotovi razvoj plač v skladu s produktivnostjo.

4. Sprejme ukrepe za odprtje maloprodajnega sektorja za učinkovito konkurenco.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

[10] V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.